

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

DECIZIE

17 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței judecătorești:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov reprezentați de avocatul Ana Nani în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Verzacov, Ștefan Verzacov, Dumitru Verzacov împotriva lui Verzacov Andrei și Verzacov Valentina privind înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de posesie și folosință asupra ap.30 bd. Moscova 12/1, mun. Chișinău și încasarea prejudiciului material,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, prin care s-a dispus restituirea cererii de apel depusă de Verzacov Galina, Verzacov Ștefan și Verzacov Dumitru prin intermediul reprezentantului, avocatul Nani Ana,

c o n s t a t ă:

La 11 decembrie 2015, Verzacov Galina, Verzacov Ștefan și Verzacov Dumitru s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Verzacov Andrei, Verzacov Valentina cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de posesie și folosință asupra ap.30 bd. Moscova 12/1, mun. Chișinău și încasarea prejudiciului material (f.d.3-6).

În motivarea acțiunii, reclamanții au indicat că, apartamentul nr.30 situat bd. Moscova 12/1, mun. Chișinău la 30 noiembrie 2004 a fost privatizat de către Verzacov Galina, Verzacov Ștefan, Verzacov Dumitru, Verzacov Andrei și Verzacov Valentina, ce se atestă prin contractul de vânzare-cumpărare, transmitere – primire a locuinței în proprietate privată nr. 11264 din 30 noiembrie 2004, nr. cadastral 0100414.175.01.030. Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 13 iulie 2012, a fost desfăcută căsătoria încheiată între Verzacov Andrei și Verzacov Galina, fiind stabilit domiciliul copiilor minori Verzacov Ștefan și Verzacov Dumitru cu mama, Verzacov Galina.

Menționează că, motivul desfacerii căsătoriei a fost violența fizică și psihică comisă în familie de către Verzacov Andrei.

Ca urmare, împreună cu copiii a plecat forțat din apartamentul nr. 30 din bd. Moscovei 12/1, deși dețin dreptul de proprietate asupra apartamentului dat și, începând cu 18 august 2011, închiriează o altă locuință din str. Putnei 27.

Ulterior, împreună cu copiii a dorit să revină cu traiul în apartament, deoarece nu mai putea face față cheltuielilor zilnice, inclusiv plata chiriei, însă de către pârâți le-a fost interzis accesul în apartament, creându-li-se obstacole în folosința proprietății.

La depunerea plângerii la Inspectoratul de Poliție Rîșcani mun. Chișinău a primit răspuns să se adreseze în judecată. Relevă că, Verzacov Andrei nu acordă ajutor la întreținerea copiilor Verzacov Ștefan, Verzacov Dumitru și a acumulat restanțe la pensia alimentară pentru întreținere a copiilor în sumă de 21 324,04 lei. Totodată, pârâții crează obstacole în posesia și folosința locuinței, asupra căreia dețin dreptul de proprietate.

La fel susține că, prin privarea de dreptul de a locui în apartamentul nr. 30 din bd. Moscovei, 12/1, începând cu 20 decembrie 2011, au suportat un prejudiciu material care constă în plata pentru chiria odăii nr. 112 din str. Putnei, 27/1, începând cu 18 august 2011 până în prezent, în sumă de 58 800 lei. Drept urmare, reclamantii sa-u adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită Verzacov Galina, Verzacov Ștefan și Verzacov Dumitru înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de posesie și folosință asupra bunului imobil, apartamentul nr. 30 situat din bd. Moscovei, 12/1 mun. Chișinău, nr. cadastral 0100414.175.01.030 și încasarea de la pârâți în beneficiul lor a prejudiciului material cauzat în mărime de 58 800 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău 16 iunie 2016 acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată (f.d.48, 53-57).

La 30 iunie 2016, Verzacov Galina, Verzacov Ștefan și Verzacov Dumitru prin intermediul reprezentantului, avocatul Nani Ana au contestat cu apel nemotivat hotărârea primei instanței, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 16 iunie 2016 (f.d.51).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Verzacov Galina, Verzacov Ștefan și Verzacov Dumitru prin intermediul reprezentantului, avocatul Nani Ana, fiind acordat apelanților un termen pentru depunerea cererii de apel motivate și dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 1 305 lei până la 30 noiembrie 2016.

S-a explicat că, în caz dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d.61-63).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 cererea de apel a fost restituită (f.d.93-96). La 23 decembrie 2016, prin intermediul oficiului postal (f.d.101), avocatul Nani Ana în interesele Galinei Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare la instanța de apel la stadiu punerii cererii de apel pe rol (f.d.99-100).

În motivarea cererii de recurs recurenții au invocat că, decizia Curții de Apel Chisinau din 08 decembrie 2016 este ilegală și neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Menționează că apelanții, conformându-se cu indicațiile Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, la 29 noiembrie 2016 au prezentat cererea de apel motivată, concomitent solicitând scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Nani Ana în interesele Galinei Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017, a fost casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 pricina fiind restituită spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău la faza primirii pe rol a cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov s-au obligat apelanții să achite taxa de stat în mărime de 1305 lei, până la 29 martie 2017 (f.d. 113-115).

La 28 martie 2017 Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și pronunțarea unei noi decizii prin care să fi scutiți de la plata taxei de stat.

Recurenții Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov în motivarea recursului au indicat că, încheierea nominalizată a fost emisă de către instanța ierarhic inferioară cu încălcarea legislației în vigoare, fiind aplicate incorect normele de drept material și procedural.

Totodată relevă că, au o situație materială grea, nu este angajată în câmpul muncii, fiind nevoită să lucreze ocazional pentru a face față cheltuielilor zilnice, având la întreținere copiii minori Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov, fiind obligată să achite chirie, servicii comunale, neavând mijloace suficiente pentru întreținere, astfel nu poate să achite taxa de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 1305 lei.

Indică că, prin încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 15.12.2015 au fost scutiți în temeiul art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă de la plata taxei de stat aferente examinării acțiunii declarate, anexând la materialele cauzei probe pertinente și admisibile, prin care se dovedește situația materială extrem de dificilă și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Menționează că, situația critică financiară s-a agravat în urma acumulării restanței la plata pensiei alimentare a fostului soț față de copiii Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov.

Mai afirmă că, aceste circumstanțe au fost confirmate și prin încheierea executorului judecătoresc din 01.12.2016 (f.d.87).

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă faptul că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 în termen, la 28 martie 2017.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care se admite cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Colegiul reține că, în conformitate cu art. 85 al. (4) CPC, în funcție de situația materială, persoana fizică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 4 al.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

S-a constatat că, Judecătoria Râșcani mun. Chișinău la primirea în procedură a acțiunii Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de posesie și folosință asupra ap.30, bd. Moscova 12/1, mun. Chișinău și încasarea prejudiciului material, prin încheierea din 21 februarie 2017 a dispus admiterea cererii reclamantilor și i-a scutit de la plata taxei de stat (f.d.26).

Ca temei de bază în încheierea menționată se face referire la faptul că situația materială a reclamantei este grea, nu este angajată în câmpul muncii, fiind nevoită să lucreze ocazional pentru a face față cheltuielilor zilnice, avînd la întreținere copiii minori Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov, fiind obligată să achite chirie, servicii comunale, neavînd mijloace suficiente pentru întreținere.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 16 iunie 2016 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusa de către Galina Verzacov, Ștefan Verzacov, Dumitru Verzacov împotriva lui Verzacov Andrei și Verzacov Valintina privind înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de posesie și folosință asupra ap.30 bd. Moscova 12/1, mun. Chișinău și încasarea prejudiciului material, ca fiind neîntemeiată (f.d.53-57).

La 04 iulie 2016 avocatul Nani Ana în interesele Galinei Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 16 iunie 2016 (f.d 51), completat la 29 noiembrie 2016 (f.d.72-75).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 21 februarie 2017 nu a dat curs cererii de apel, acordând termen de achitare a taxei de stat în mărime de 1305 lei, până la 30 martie 2017. Copia încheierii fiind recepționată de apelantă la 22.03.2017 (f.d.117).

Din materialele cauzei rezultă că, Galinei Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov în cererea de recurs depusă împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 au cerut scutirea de la plata taxei de stat invocând situația financiară precară, nefiind angajată în câmpul muncii, precum și faptul că

lucrează ocazional pentru a face față cheltuielilor zilnice, având la întreținere copiii minori Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov, fiind obligată să achite chirie, servicii comunale, neavând mijloace suficiente pentru întreținere (f.d.85-87), și careva venituri suplimentare nu au.

Colegiu reiterează că, Verzacov Galina este unicul întreținător al copiilor Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov. Fostul soț, Verzacov Andrei nu achită pensia alimentară. Restanță la pensia alimentară fiind de 50 620,66 lei, fapt confirmat prin încheierea executorului judecătoresc din 01 decembrie 2016 (f.d. 87).

Tot în această ordine de idei, Colegiu remarcă faptul că, lipsa resurselor financiare nu constituie un impediment în realizarea „dreptului la un tribunal”, adică la un proces echitabil ce vizează drepturile și obligațiile civile.

În acest context, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi – mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic - CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

În circumstanțele date, rezultă că există temeuri de scutire a recurenților-apelanților de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Ba mai mult, având în vedere că reclamantii Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov la înaintarea acțiunii în instanța de judecată au fost deja scutiți de la plata taxei de stat, reieșind din premisele principiului egalității armelor apelantul, la rândul său, la depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, beneficiază de dreptul de a solicita scutirea de la plata taxei de stat.

Or, în conformitate cu art. 26 al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, instanța de recurs consideră posibil de a-i scuti pe recurenții-apelanții Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov de la plata taxei de stat pentru cererea de apel.

De asemeni se va lua în considerație și faptul că apelanții Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov s-au conformat indicațiilor instanței de apel

și au depus cererea de apel motivată la 29.11.2016, în termenul acordat (f.d.72-75).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 85 al. (4) CPC pentru scutirea recurenților – apelaților de la plata taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 și de a emite o nouă încheiere, prin care îi scutește pe Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În conformitate cu art. 427 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov reprezentați de avocatul Ana Nani.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Verzacov, Ștefan Verzacov, Dumitru Verzacov împotriva lui Verzacov Andrei și Verzacov Valintina privind înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de posesie și folosință asupra ap.30 bd. Moscova 12/1, mun. Chișinău și încasarea prejudiciului material și se emite o nouă încheiere prin care:

Se admite cererea privind scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel depusă de Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov reprezentați de avocatul Ana Nani.

Se scutește Galina Verzacov, Ștefan Verzacov și Dumitru Verzacov de la plata taxei de stat pentru declararea apelului.

Pricina civilă, se remite în Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu